



كېۋالە نىقارتە فروتە كە

نووسىن: ھانس كرىستىيەن ئاندىرسىن

ۋەرگىران: كەرىم تاقانە

پىداچوونەۋە ۋ پىكەيتان: تاهىر رەشىدزادە

شهو‌ی ژانویه بوو. به‌فر به‌توندی ده‌باری. نیوه‌ی شه‌و بوو. کچیک
 خۆی گرمۆله کردبوو و هیدی هیدی رپی ده‌کرد. کچۆله‌که زۆری سه‌رما
 بوو. پیلاوی له‌ پیدا نه‌بوو. دایکی نه‌ماوو و بابیشی پیاویکی باش نه‌بوو؛
 چونکه هه‌رچی پاره‌ی هه‌بوو، خه‌رجی مه‌ی و مه‌یخواردنه‌وه‌ی ده‌کرد. له‌به‌ر
 ئه‌وه‌ش بوو که، کچه‌ پیلاو و کلاوی نه‌بوو و جله‌کانی شرپ و دراو
 بوون. چهنده‌ پاکه‌ته‌ شقارته‌ی له‌نیو به‌روانکه‌ شرپه‌که‌یدا هه‌لگرتبوو. ده‌مه‌و
 به‌یان هه‌تا شه‌و شقارته‌کانی به‌م‌لاو به‌ولادا گه‌پرابوو و هه‌ر هاواری کردبوو:
 شقارته، وه‌ره‌ بۆ شقارته‌که‌..، تۆ خوا شقارته‌یه‌کم لی بکرن!



به‌لام ئه‌و رۆژه کهس تاقه شقارته‌یه‌کی لێ نه‌کریبوو، بۆیه نه‌یتوانیبوو تاقه دراویکیش وه‌ده‌س بینێ. زۆر برسی بوو. له‌ بومه‌لیله‌وه تامی هیچی نه‌چیشتبوو. کزه‌یه‌ک ده‌هات و به‌فره‌که‌ی به‌ روخساری داده‌دا. به‌فر ده‌چووه نێو شان و ملی کچۆله‌که و زیاتر ده‌یه‌ینایه‌ دانه‌چۆقه.

ماندوو بیوو. قاچه‌کانی به‌ دوایدا نه‌ده‌چوون. نه‌یده‌توانی چیدی به‌رپۆه بروات. چوو له‌ قوژبنی نیوان دیواری دوو‌ماله‌وه‌ دانیشت. داوینه‌ شپه‌که‌ی داکشانه‌ سه‌ر قاچه‌ سه‌ره‌کانی. ده‌سته‌کانی به‌ته‌واوی رچابوون. شقارته‌کانی به‌ باشی پێه‌لنه‌ده‌گیرا. بیری کرده‌وه‌ ئه‌گه‌ر شقارته‌یه‌ک داگیرسینی، ده‌سته‌کانی گه‌رم ده‌بنه‌وه. ده‌نکه‌ شقارته‌یه‌کی ده‌ره‌ینا و داگیرساند. چهنده‌ رۆشنایی هه‌بوو، چهنده‌ جوان و چهنده‌ دلگیر بوو. هه‌روا که له‌ گه‌ری شقارته‌که‌ی ده‌روانی، خه‌یالی کرد له‌نیو ژووریک دایه. له‌ ژووره‌که‌دا دانیشتبوو و له‌به‌ر سو‌به‌ دیواریه‌که‌دا قاچی گه‌رم ده‌کرده‌وه. ماشه‌ی سو‌به‌ ستیله‌که‌ بریقه‌ی ده‌هات. ماده‌یه‌کی برنجه‌یی جوانه‌نگ، له‌ چوارده‌وری



سۆبه‌که گیرابوو. هه‌موو شتیک راسته‌قینه بوو. کچۆله‌که قاچه‌کانی ڕاکیشا تا گهرم بنه‌وه و خوینیان تی بگه‌رئ، به‌لام شقارته‌که کوژایه‌وه‌و ژووره‌که له پیش چاویدا نوقم بوو.

شقارته‌یه‌کی دیکه‌ی داگیرساند و سه‌یری کرد. ئەمجاره ژووریک و میزیکه‌ی گه‌وره‌ی بینی که سفره‌یه‌کی سپی له سه‌ر ڕاخرابوو. ئەوه‌ی مرۆف هه‌ز به‌ خواردنی



ده‌کا، له سه‌ر میزه‌که هه‌بوو. له‌و سه‌ری میزه‌که‌وه قازیکه‌ی خرپن و قه‌له‌و دانرابوو که له‌ته‌نووردا سوور کرابۆوه. هه‌روا چاوی برپیوه‌وه قازه‌که. قازه‌که له‌ میزه‌که هاته‌خواره‌وه و هه‌لقون هه‌لقون هات بو‌لای. چه‌قۆ و چنگالیک له‌سه‌ر سینگی قازه‌که‌دا بوون. وه‌ک بلیی خه‌ریک بوو خولقی کچۆله‌که‌ی ده‌کرد تا نه‌ختیکه‌ی لی بخوات. له‌پ شقارته‌که کوژایه‌وه. کچۆله‌که به‌ خۆدا هاته‌وه و دیتی هه‌روا له‌ په‌نای دیواره‌ سارد و شیداره‌که‌دا دانیشتوه.

هه‌میشان شقارته‌یه‌کی داگیرساند. ئەمجاره وای خه‌یال کرد که له‌ژیر داری گه‌وره‌ی کریسمسدا دانیشتوه... له‌و دارانه‌که ئەو شه‌وه له‌ به‌رده‌رگای ماییکه‌ی گه‌وره‌دا دیتبووی. به‌لام ئەم داره‌ گه‌وره‌تر و ڕازاوه‌تر بوو. گه‌لیک شه‌می له‌سه‌ر داگیرسابوو. له‌به‌ر ترووسکه‌ترووسکی شه‌مه‌کاندا، ئەو وینانه‌ی به‌ دیواره‌وه بوون، ده‌بریقانه‌وه. کچه‌ قیژاندی: وه‌ی، که چهنده جوانه! چهنده دلگیره!



ديسان قاچي راکيشا، بهلام شقارته که
کوژاوه و دنيا له بهر چاوی کچۆله که
تاریک بۆوه.

شهو درهنگ بوو. کيژۆله که سه رما و
برسيه تي له بير چووبۆوه. چاوی بريه
ئاسمان. ئەستیره جوانه کان چه شني
چرادانه چووکه کان بريقه يان دههات.
له ناکاو، ئەستيره يه ک داچۆرا و هيلیکي
سپي و زيورهنگ داکشايه سه ر سينگي

ئاسمان. کچۆله که له دلي خويدا گوتي: ههلبهت که سينک له سه ره مه رگ دايه.

دایپیره‌ی وای پینگووتبوو. کچۆله که دایپیره‌ی زۆر خۆش دهويست. دایپیره‌ی
مردبوو. دایپیره‌ی دهیگوت هه ر کاتي ئەستیره يه ک داچۆرئ، که سينکيش
ده چيته لای خوا.

شقارته يه کي دیکه‌ی داگیرساند. کاتي شقارته که باش ئاگری گرت،
دایپیره‌ی دیت. که جل و به رگيکی سپي و رازاوه‌ی له به ردا بوو و پي ده که ني.
کچۆله که هاواری کرد: دایپیره! ئەميش له گه ل خۆت به ره. سه رمامه، برسيمه.
هه تا شقارته که دایيسی، له گه ل خۆتم بيه، ئەگينا نوقم ده بي و ئەمن چیدی
ناتبينمه وه. وهک ئەم ئاوره، وهک قازه بريانيه که و وهک داره رازاوه که ي
کريسمهس، که بينيمن.

به دهسته ته‌زیو و رچاوه‌کانی گشت شقارته‌کانی ده‌ره‌ینا. ده‌سته‌کانی له سه‌رمان هه‌لده‌له‌رزین. ئاگری به شقارته‌کانه‌وه نا. ئاگره‌که زۆر و زۆرت‌ر بوو. ئه‌وه‌نده گپ و تینی زۆر بوو، ده‌تگوت خۆر ده‌دره‌وشینه‌وه. رپوخساری داپیره‌ش له گشت کاتی



جوانتر وه‌پیش چاو ده‌هات. شقارته‌کان خه‌ریک بوون ده‌سووتان. داپیره‌ ده‌سته‌کانی راکیشا و کچۆله‌که‌ی له ئامیزی خۆی گرت. پاشان پیکه‌وه له شقه‌ی بالیان دا و چوون به‌ره‌و سه‌ره‌وه، زۆر له ئاسمانیش سه‌ره‌وه‌تر. چوونه شوینیکی وا که چیدی نه سه‌رما زه‌فه‌ری پێ‌ده‌بردن و نه برسیشیان ده‌بوو! چوونه لای خوا.

رپۆژی دوايه، پاسه‌وان، کچۆله‌ شقارته‌ فرۆشه‌که‌یان بینى. له سه‌رمان ره‌ق هه‌لاتبوو و له لای پیاده‌ریکه‌دا که‌وتبوو. رپوخساری ئیجگار چه‌رموو بوو و بزه‌ی له‌سه‌ر لیوان بوو. ده‌تگوت خه‌وتوو و خه‌ریکه‌ خه‌ونیکی شیرین ده‌بینى. به‌وشیوه‌یه ره‌ق ببۆوه و گیانی ده‌رچووبوو. چه‌ند دانه شقارته‌یه‌ک له په‌نای ئه‌نگه‌سته‌کانی ده‌ستیدا سووتابوون. که‌سیک گوتی: هه‌لبه‌ت خه‌ریک بووه ده‌ستی گه‌رم بکاته‌وه.

به‌لام هه‌یچ که‌سیک نه‌یده‌زانی، که ئه‌و شه‌وه، کچۆله‌که‌ چه‌نده شتی جوان‌جوانی دیتوووه و له‌و شه‌وی ژانویه‌دا چه‌نده شوینی خۆش و دلگیر گه‌راوه...

* راقه و لیكدانه‌وه‌ی وشه‌كان:

سۆبه: كوره
 برنجه‌یی: زه‌نگی مس و روح، زه‌ردی سه‌ماوهر
 خرپن: قه‌له‌وی كورت
 هه‌لقون هه‌لقون: به قنه رویشتن
 خو‌لق‌كردن: 1. بانگه‌ه‌شتن كردن، 2. بانگ و گازی كردن
 شیدار: شه‌دار، نمدار
 تروسكه: 1. بیریقه، 2. بروسكه‌ی ئاسمان
 هیل: خه‌ت
 سه‌ره‌مه‌رگ: كاتی مردن، خه‌ریکی مردن
 داپی‌ره: دایه‌گه‌وره
 نو‌قم‌بوون: ژیرئاو كه‌وتن، بریتی له بی‌سه‌روشوین چوون
 بریان: برژاو
 رازاوه: جوان‌كراو
 ته‌زیو: سربوون له سه‌رمان یان به هۆی خوین نه‌گه‌ران -
 له ناو ره‌گه‌كانی له‌شدا
 ئاگر: ئاور
 ئامیز: باو‌ه‌ش
 زه‌فه‌ر پی بردن: ده‌ره‌قه‌ت هاتن
 چه‌رموو: چه‌رمگ، سپی
 بزه: زه‌رده‌خه‌نه، پیکه‌نینیکی ناسکی منالانه
 ئه‌نگوست: ئه‌نگوشت، قامک، په‌نجه
 چرادان: جی چرا، ئه‌و شته‌ی چرای له سه‌ر داده‌نری

شقارته: شه‌مچه، گوگرد، شخاته
 كچۆله: كیزۆله، مه‌به‌ست له كیزژیکی بچکۆلانه
 ژانویه: مانگی یه‌کی سالی زایینی
 شه‌وی ژانویه: مه‌به‌ست له شه‌وه‌ی سال تازه ده‌بیته‌وه
 گرمۆله: له خو ئالو، له گردی یه‌ک ئالوتوو
 هییدی: ئارام، له‌سه‌ره‌خۆ
 مه‌ی: شه‌پاب
 پیللو: كه‌وش، قۆنده‌ره
 به‌روانکه: سینگ‌پۆش، پارچه‌یه‌ک كه به‌خۆوه‌ی ده‌گرن
 شپ: جلی دراو و کۆن
 دراو: پاره، پو‌ل
 بوومه‌لی: 1. كازیوه، 2. هه‌وه‌لی به‌ره‌به‌یان
 كزه: شنه، سروه، بای بسكان
 پوخسار: چروچاو، ده‌م‌و‌چاو، پوو
 دانه‌چۆقه: ته‌قه‌ته‌قی ددان له سه‌رمان و له تا لیهاتن
 قاچ: لاق، قول، پا
 سڤ: ته‌زیو، بیه‌سه‌ست‌بوون، 2. راز، نه‌ینی
 قوربن: كه‌لین
 پچان: به‌ستنی سه‌هۆل، مه‌یین
 پۆشنا‌یی: رونا‌کایی
 دلگیر: 1. خو‌ش، دل‌په‌سه‌ند، 2. ناخۆش، دل‌نه‌گر
 گر: تین، گه‌رمایی، بل‌پسه

